

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 946

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 26 noiembrie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 598 din 10 octombrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017 privind modificarea art. VIII alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniile educației, cercetării, formării profesionale și sănătății	2–12
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
140. — Ordin al ministrului afacerilor interne privind conferirea Semnului onorific <i>În Serviciul Patriei</i> unor ofițeri, funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de ofițeri, și preoți militari	13
141. — Ordin al ministrului afacerilor interne privind conferirea Semnului onorific <i>În Serviciul Patriei</i> unor maiștri militari, subofițeri, soldați și gradați profesioniști și funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri	13–14
623. — Ordin al președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar pentru modificarea Normelor privind acordarea vizei anuale pentru exercitarea activității de audit financiar, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 383/2019	14
3.635. — Ordin al ministrului finanțelor publice privind prospectul de emisiune a obligațiunilor de stat cu cupon denominate în euro lansate în luna noiembrie 2019	15–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 598

din 10 octombrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017 privind modificarea art. VIII alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniile educației, cercetării, formării profesionale și sănătății

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017 privind modificarea art. VIII alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniile educației, cercetării, formării profesionale și sănătății, excepție ridicată direct de Avocatul Poporului și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.531D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa autorului excepției de neconstituționalitate. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, deoarece ordonanța de urgență criticată respectă condițiile prevăzute de art. 115 din Constituție, menținerea acreditării școlilor doctorale fiind prevăzută pentru a preîntâmpina instabilitatea și blocajul din domeniu.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Adresa nr. 14.760 din 4 octombrie 2017, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 10.331 din 4 octombrie 2017, în temeiul art. 146 lit. d) teza a doua din Constituție și al art. 32 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Avocatul Poporului a sesizat direct Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017 privind modificarea art. VIII alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniile educației, cercetării, formării profesionale și sănătății.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, Avocatul Poporului susține că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017 contravin prevederilor art. 115 alin. (4) și (5), art. 1 alin. (1)—(3), art. 11 și art. 148 alin. (2) din Constituție. Cu titlu de precizări prealabile, se arată că actul normativ criticat derogă de la dispozițiile art. 158 alin. (4) și (5) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, care prevăd, în esență, următoarele: fiecare școală doctorală este evaluată individual, pentru fiecare domeniu în parte, în

vederea acreditării; evaluarea școlii doctorale se face pe baza performanței școlii doctorale și a capacității instituționale a instituției organizatoare de studii universitare de doctorat (denumită în continuare *IOSUD*) din care face parte școala doctorală; evaluarea școlilor doctorale se face de către Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (denumită în continuare *ARACIS*) sau de către o altă agenție de asigurare a calității, din țară sau din străinătate; fiecare școală doctorală este evaluată periodic, din 5 în 5 ani; pe baza rezultatelor evaluării școlii doctorale, *ARACIS* sau agenția prevăzută de lege propune Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului acordarea sau, după caz, retragerea acreditării în vederea organizării de studii universitare de doctorat; acreditarea în vederea organizării de studii universitare de doctorat se atestă prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului.

6. Se arată că, în anul 2016, a fost adoptată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016, care, prin art. VIII alin. (3), a introdus o derogare de la prevederile art. 158 alin. (4) și (5) din Legea nr. 1/2011, în sensul că „școlile doctorale autorizate provizoriu sunt considerate acreditate începând cu data publicării prezentei ordonanțe de urgență în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la finele anului universitar 2016-2017”. În nota de fundamentare a acestei ordonanțe de urgență a Guvernului s-a arătat că „în momentul de față, potrivit prevederilor legale, școlile doctorale au statutul de școli autorizate provizoriu, pierzându-și acreditarea la data de 3 august 2016. [...] instituțiile responsabile nu au respectat atribuțiile care le revin conform art. 158 alin. (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011 privind evaluarea școlilor doctorale, nerealizând aceste activități în ultimii 5 ani”.

7. Se mai arată că, în anul 2017, Guvernul a promovat o nouă ordonanță de urgență de prorogare a termenului până la care școlile doctorale autorizate provizoriu sunt considerate acreditate, nota de fundamentare furnizând aceeași justificare cu cea din anul precedent: „În momentul de față, potrivit prevederilor legale, școlile doctorale au statutul de școli autorizate provizoriu, pierzându-și acreditarea la data de 1 octombrie 2017; [...] instituțiile responsabile nu au respectat atribuțiile care le revin conform art. 158 alin. (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011 privind evaluarea școlilor doctorale, nerealizând aceste activități în ultimii 5 ani”.

8. Prin Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3.850/2012 s-a aprobat Metodologia pentru evaluarea externă în vederea autorizării provizorii, acreditării și pentru evaluarea periodică a școlilor doctorale, pe domenii, în vigoare din data de 10 mai 2012 până la abrogarea din data de 17 noiembrie 2016, prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 5.382/2016 privind funcționarea școlilor doctorale în anul universitar 2016—2017. Ulterior, ministrul educației naționale și cercetării științifice, prin Ordinul nr. 6.153/2016, a aprobat Metodologia privind autorizarea, acreditarea și evaluarea periodică a școlilor doctorale, pe domenii, în vigoare din 5 ianuarie 2017.

9. Referitor la aceste precizări prealabile, Avocatul Poporului menționează că „aspectele sesizate ale ambelor ordonanțe de urgență pot fi corectate în cadrul procedurilor parlamentare”.

10. Cu privire la încălcarea art. 115 alin. (4) din Constituție privind regimul ordonanțelor de urgență se susține că, așa cum a reținut Curtea Constituțională în jurisprudența sa, pentru a fi în prezența unei situații extraordinare este necesară existența unei stări de fapt obiective, cuantificabile, independente de voința Guvernului, care pune în pericol un interes public (a se vedea, în acest sens, deciziile nr. 255 din 11 mai 2005, nr. 1.008 din 7 iulie 2009 și nr. 14 din 18 ianuarie 2011). În speță, în preambulul ordonanței de urgență, legiuitorul delegat a motivat măsura adoptată după cum urmează: „Având în vedere faptul că neadoptarea, prin ordonanță de urgență, a acestor măsuri imediate și a reglementărilor pentru implementarea lor generează disfuncționalități majore cu efecte negative asupra bunei desfășurări a activităților din sistemul național de învățământ, dar și asupra diverselor categorii de beneficiari, întrucât învățământul constituie prioritate națională și a actualului Guvern, ținând cont de nevoia de a asigura organizarea și funcționarea eficientă, performantă și predictibilă a sistemului național de educație, precum și de efectele perturbatoare produse de absența cadrului legislativ adecvat, aspecte care au consecințe grave, având în vedere nevoia urgentă de asigurare a calității și a condițiilor optime pentru desfășurarea procesului de învățământ în cadrul ciclului de doctorat în anul universitar 2017—2018, astfel încât studenții-doctoranzi să nu suporte o serie de consecințe care nu le sunt imputabile; având în vedere faptul că fără intervenția imediată a Guvernului școlile doctorale din România nu pot organiza examene de admitere la studii universitare de doctorat pentru anul universitar 2017—2018 și implicit, de finalizare a studiilor doctorale, după data de 1 octombrie 2017, fiind în imposibilitatea emiterii diplomelor și titlurilor universitare recunoscute de către Ministerul Educației Naționale, acestea două reprezentând atribute specifice ale acreditării, conform cadrului normativ în vigoare, deoarece toate aspectele de mai sus vizează interesul public și constituie o situație extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată.”.

11. Față de situația expusă, Avocatul Poporului susține că acreditarea școlilor doctorale până la data de 1 octombrie 2017 a fost obținută tot pe calea unei ordonanțe de urgență, și anume prin art. VIII alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016. Prin urmare, în anul 2016, observând expirarea termenului pentru care școlile doctorale au autorizații provizorii, Guvernul a intervenit pe calea ordonanței de urgență pentru deblocarea situației. Un an mai târziu, executivul a promovat o nouă ordonanță de urgență de prorogare a termenului până la care școlile doctorale autorizate provizoriu sunt considerate acreditate, nota de fundamentare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017 furnizând aceeași justificare cu cea a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2016. Se observă, astfel, că motivarea situației extraordinare și a urgenței ordonanței de urgență din anul 2017 este identică cu cea din anul 2016. Totodată, rezultă că de la intrarea în vigoare a Legii nr. 1/2011 și până în prezent nu a fost realizată evaluarea școlilor doctorale de către instituțiile îndrituite de lege cu această sarcină. Prin urmare, circumstanțele pentru care legiuitorul delegat a acționat în anul 2016 au rămas neschimbate, dar pierd caracterul de noutate, specific unei situații extraordinare, și reliefează, în schimb, caracterul continuu al unei stări de fapt nu numai pe parcursul unui an calendaristic — de la data adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2016 până la data adoptării actului normativ criticat în speță, dar chiar de la intrarea în vigoare a Legii nr. 1/2011.

12. În ceea ce privește condiția caracterului obiectiv al situației extraordinare, definită de jurisprudența Curții

Constituționale „în sensul că existența sa nu depinde de voința Guvernului care, în asemenea împrejurări, este constrâns să reacționeze prompt pentru apărarea unui interes public pe calea ordonanței de urgență” (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 83 din 19 mai 1998), nici aceasta nu poate fi reținută, având în vedere obligațiile legale ale Ministerului Educației Naționale, stabilite prin art. 216 alin. (2) lit. c) și lit. d) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează: „c) *monitorizează și verifică direct sau prin organisme abilitate în acest sens respectarea reglementărilor privind organizarea și funcționarea învățământului superior, cercetarea universitară, managementul financiar, etica universitară și asigurarea calității în învățământul superior*; d) *gestionează procesul de evaluare periodică, de clasificare a universităților și de ierarhizare a programelor de studii ale acestora*”.

13. Având în vedere că organul de specialitate cu atribuții de monitorizare și verificare a asigurării calității în învățământul superior, precum și de gestionare a procesului de evaluare periodică a programelor de studii din universități se află în subordinea directă a Guvernului, raportat la justificarea potrivit căreia „instituțiile responsabile nu au respectat atribuțiile care le revin în vederea efectuării evaluării școlilor doctorale”, Avocatul Poporului susține că nu poate fi reținut caracterul obiectiv al situației extraordinare, independent de voința Guvernului. În concluzie, situația pentru rezolvarea căreia s-a intervenit pe calea ordonanței de urgență nu are caracter extraordinar, lipsindu-i atât caracterul de noutate, cât și cel obiectiv.

14. Cât privește condiția privind motivarea urgenței în cuprinsul ordonanței de urgență se susține că aceasta trebuie să fie efectivă, adică Guvernul să demonstreze necesitatea obiectivă a adoptării reglementării în regim de urgență, nu doar să enunțe această necesitate. Motivarea nu înseamnă doar justificarea pe fond a măsurilor propuse, ci mai ales justificarea caracterului urgent al acestora. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat, între altele, că urgența nu poate fi acreditată sau motivată de utilitatea reglementării (a se vedea Decizia nr. 255 din 11 mai 2005), de oportunitatea sau rațiunea acesteia (a se vedea Decizia nr. 109 din 9 februarie 2010). În speță, în preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017 urgența este enunțată, fără a fi demonstrată or explicată, și anume „nevoia urgentă de asigurare a calității și a condițiilor optime pentru desfășurarea procesului de învățământ în cadrul ciclului de doctorat în anul universitar 2017—2018, astfel încât studenții-doctoranzi să nu suporte o serie de consecințe care nu le sunt imputabile; având în vedere faptul că fără intervenția imediată a Guvernului școlile doctorale din România nu pot organiza examene de admitere la studii universitare de doctorat pentru anul universitar 2017—2018 și, implicit, de finalizare a studiilor doctorale, după data de 1 octombrie 2017, fiind în imposibilitatea emiterii diplomelor și titlurilor universitare recunoscute de către Ministerul Educației Naționale, acestea două reprezentând atribute specifice ale acreditării, conform cadrului normativ în vigoare”.

15. Referitor la nevoia urgentă de asigurare a calității, Avocatul Poporului precizează că asigurarea calității se realizează prin efectuarea evaluării școlilor doctorale, nicidecum prin amânarea acesteia. Totodată, așa cum se arată în notele de fundamentare ale celor două ordonanțe de urgență incidente, evaluarea nu a fost efectuată în ultimii 6 ani, adică de la intrarea în vigoare a Legii nr. 1/2011, deși metodologia a fost adoptată încă din anul 2012 (Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3.850/2012). În concluzie, asigurarea calității învățământului superior este doar proclamată ca prioritate și principiu de guvernare, dar, în realitate, este amânată *sine die*.

16. Din analiza situației expuse nu se constată existența unui pericol public major care să nu poată fi evitat decât pe calea

emiterii unei ordonanțe de urgență. De altfel, ordonanța de urgență examinată nu conține măsuri urgente pentru salvarea unui interes public aflat în pericol, aceasta cuprinzând un unic articol. Mai mult, interesul public care trebuie protejat este chiar asigurarea unui învățământ de calitate, cu atât mai mult cu cât emiteria diplomelor de doctor în lipsa aplicării legislației naționale și internaționale cu privire la standardele de calitate a făcut obiectul a numeroase critici atât pe plan intern, cât și la nivel internațional.

17. În aceste condiții, nici măcar o eventuală oportunitate a măsurii nu poate fi susținută, cu atât mai puțin caracterul de situație extraordinară sau de urgență al unei astfel de măsuri. Astfel fiind, prevederile legale criticate nu sunt motivate sub aspectul existenței unei situații extraordinare și a urgenței și nici nu îndeplinesc condițiile cumulative prevăzute în Constituție și relevante constant în jurisprudența Curții Constituționale, pentru a justifica reglementarea lor prin ordonanță de urgență a Guvernului, și, prin urmare, încalcă prevederile art. 115 alin. (4) din Constituție.

18. Cu privire la încălcarea art. 1 alin. (3), (4) și (5) din Constituție privind principiul securității raporturilor juridice, principiul separației puterilor în stat, respectiv principiul supremației legii, Avocatul Poporului menționează cadrul legal al acreditării școlilor doctorale și arată că acesta prevede norme juridice imperative, sub formă de proceduri, termene și sancțiuni exprese. Acreditarea este acea modalitate de asigurare a calității prin care se certifică respectarea standardelor pentru funcționarea organizațiilor furnizoare de educație și a programelor lor de studii, potrivit art. 4 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației. Acreditarea presupune parcurgerea a două etape succesive: a) autorizarea de funcționare provizorie, care acordă dreptul de a desfășura procesul de învățământ și de a organiza, după caz, admiterea la studii; b) acreditarea, care acordă alături de drepturile prevăzute de lege și dreptul de a emite diplome, certificate și alte acte de studii recunoscute de Ministerul Educației și Cercetării și de a organiza, după caz, examenul de absolvire, licență, masterat, doctorat [conform art. 29 alin. (3) și (4) din același act normativ]. Procedura de acreditare este prevăzută de art. 31 din același act normativ, iar consecințele juridice ale neîndeplinirii standardelor de calitate sunt stabilite de art. 34. În vederea acreditării, fiecare școală doctorală este evaluată individual, pentru fiecare domeniu în parte, pe baza performanței și a capacității instituționale. Fiecare școală doctorală este evaluată periodic, din 5 în 5 ani, iar în baza rezultatelor evaluării, agenția evaluatoare propune Ministerului Educației Naționale acordarea sau, după caz, retragerea acreditării în vederea organizării de studii universitare de doctorat (art. 158 din Legea nr. 1/2011). Studiile de doctorat se supun evaluării externe, în vederea acreditării, evaluare care cuprinde: a) evaluarea capacității instituționale a organizației furnizoare de educație; b) evaluarea eficacității educaționale a organizației furnizoare de educație; c) evaluarea managementului calității la nivel instituțional; d) evaluarea calității programelor de studii oferite; e) evaluarea concordanței dintre evaluarea internă și situația reală; f) evaluarea comparativă interinstituțională a aceluiasi tip de program de studii oferit de diferite organizații furnizoare de educație (art. 13 din același act normativ). Termenul de depunere a cererii în vederea acreditării este de 2 ani de la data absolvirii primei promoții, sub sancțiunea ridicării autorizației de funcționare provizorie de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, potrivit art. 31 lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005.

19. Cât privește metodologia pentru evaluarea externă în vederea autorizării provizorii, acreditării și pentru evaluarea periodică a școlilor doctorale, pe domenii, aceasta a fost aprobată prin Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3.850/2012 (abrogat de Ordinul ministrului

educației naționale și cercetării științifice nr. 5.382/2016 privind funcționarea școlilor doctorale în anul universitar 2016-2017), iar ulterior prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6.153/2016. Conform art. 5 alin. (2) din metodologia aprobată prin Ordinul nr. 3.850/2012 (abrogat în prezent), „autorizarea provizorie a școlii doctorale nu se poate întinde pe o perioadă mai mare de 3 ani, conform art. 16 alin. (3) din Codul studiilor universitare de doctorat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 681/2011”, iar, „în cazul în care o școală doctorală autorizată provizoriu nu solicită acreditarea în acest termen, statutul de autorizare provizorie este anulat în mod automat, școala doctorală nu mai poate organiza admitere la studii doctorale și nu mai poate emite acte de studii, intrând în lichidare.” După abrogarea acestui ordin, textul nu a fost preluat în metodologia aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6.153/2016, dar art. 16 alin. (3) din Codul studiilor universitare de doctorat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 681/2011, este în vigoare.

20. În plus, Avocatul Poporului arată că, potrivit art. 118 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 1/2011, sistemul național de învățământ superior se bazează pe principiul asigurării calității. Așadar, legiuitorul a prevăzut principiul asigurării calității, ca principiu de bază al învățământului superior — în concordanță cu normele europene în materie. Evaluarea școlilor doctorale este prevăzută ca normă juridică imperativă printr-o lege organică, dar, cu toate acestea, de la intrarea în vigoare a Legii nr. 1/2011 și până în prezent, nu a fost realizată. Singura măsură luată a fost de prorogare succesivă a termenului pentru care școlile doctorale autorizate provizoriu sunt considerate acreditate. Totodată, prin lege organică sunt prevăzute atât procedura de acreditare, cât și termenele procedurale, precum și efectele juridice ale neîndeplinirii acestora. Printr-un act subsecvent este prevăzută metodologia de acreditare și evaluare periodică, iar standardele specifice sunt stabilite la nivel european (Standardele și orientările europene de asigurare a calității în învățământul superior din anul 2005, revizuite în anul 2015). Potrivit art. 193 alin. (2) din Legea nr. 1/2011, „Evaluarea în scopul autorizării provizorii și acreditării se realizează de către ARACIS sau de altă agenție înscrisă în EQAR și are loc potrivit legii și standardelor internaționale în domeniu”.

21. Din notele de fundamentare ale celor două ordonanțe de urgență rezultă că evaluarea școlilor doctorale nu a fost efectuată de la intrarea în vigoare a Legii nr. 1/2011 și până în prezent, respectiv că organul de specialitate din cadrul executivului nu și-a îndeplinit prerogativele legale în domeniu. Astfel, din examinarea situației de față, rezultă că puterea executivă nu și-a exercitat (prin organele de specialitate) atribuțiile directe în materie, dar, în schimb, a intervenit în sfera puterii legislative, uzând mijlocul delegării — de două ori (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016, respectiv Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2017), prelungind autorizarea provizorie a școlilor doctorale cu doi ani, deși reglementările legale impun evaluarea periodică a acestora. Astfel, școlile doctorale au numai autorizare provizorie, cu depășirea termenelor legale, evaluările externe necesare pentru obținerea acreditării nu au fost efectuate, iar organul de specialitate din administrația centrală nu și-a exercitat atribuțiile legale în materie.

22. În acest context se susține că prin nerespectarea normelor legale imperative din domeniu sunt afectate principiul supremației legii și cel al securității raporturilor juridice. Se invocă, în acest sens, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului care a statuat că, „odată ce Statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență rezonabile pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiecții de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții” (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 1 decembrie 2005, pronunțată în Cauza *Păduraru împotriva României*, pct. 92,

Hotărârea din 6 decembrie 2007, pronunțată în Cauza *Beian împotriva României*). Or, în cazul de față, soluțiile legislative adoptate de Parlamentul României nu au fost aplicate de la intrarea în vigoare a Legii nr. 1/2011 până în prezent, situație care produce insecuritate și incertitudine cu privire la forța juridică a unei legi organice. Instanța de la Strasbourg a reținut că „unul dintre elementele fundamentale ale supremației dreptului este principiul securității raporturilor juridice” (a se vedea Hotărârea din 6 iunie 2005, pronunțată în Cauza *Androne împotriva României*; Hotărârea din 7 octombrie 2009, pronunțată în Cauza *Stanca Popescu împotriva României*). Totodată, prin Decizia nr. 404 din 10 aprilie 2008, Curtea Constituțională a statuat că, „deși nu este în mod expres consacrat de Constituția României, acest principiu se deduce atât din prevederile art. 1 alin. (3), potrivit cărora România este stat de drept, democratic și social, cât și din preambulul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum a fost interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa”.

23. Din examinarea dispozițiilor legale precitate rezultă că puterea executivă are la dispoziție propriile pârghii legale pentru deblocarea situației școlilor doctorale, având chiar prerogative de monitorizare, control, gestionare a procesului de evaluare periodică, prin organul de specialitate din subordinea Guvernului, atribuții specifice de execuție a legii nerealizate de la intrarea în vigoare a legii, dar a acționat de două ori (în doi ani consecutivi) pe calea delegării legislative. În contextul în care are la dispoziție mijloacele legale pentru aplicarea procedurilor de evaluare și acreditare, executivul a intervenit legislativ pentru prelungirea autorizării provizorii a școlilor doctorale, măsură care apare, pe de-o parte, artificială, iar, pe de altă parte, o intervenție nejustificată în activitatea legislativului, cu atât mai mult cu cât măsura extraordinară a ordonanței de urgență a fost folosită atât în anul 2016, cât și în anul 2017. În aceste condiții, poate fi reținută ingerința nejustificată a legiuitorului delegat în atribuțiile de legiferare ale Parlamentului, ceea ce contravine principiului constituțional al separației puterilor în stat.

24. Referitor la încălcarea art. 11 și art. 148 alin. (2) din Constituție prin nerespectarea normelor europene și internaționale privind asigurarea calității în învățământul superior, autorul excepției arată că unul dintre obiectivele și prioritățile Uniunii Europene este asigurarea unei calități înalte în procesul de educație. Astfel, în baza art. 165 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, art. 26 din Declarația universală a drepturilor omului, art. 14 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, au fost adoptate o serie de documente privind asigurarea calității în educație, respectiv în învățământul superior. Două recomandări ale Parlamentului European și ale Consiliului promovează asigurarea calității învățământului superior. Prima, din 1998 (98/561/EC), a făcut apel la sprijinirea și crearea de sisteme transparente de asigurare a calității. Cea de-a doua, din februarie 2006 (2006/143/EC), s-a referit la continuarea cooperării europene în asigurarea calității învățământului superior. Obiectivul recomandării din 2006 a fost încurajarea instituțiilor de învățământ superior în introducerea sau dezvoltarea de sisteme interne de asigurare a calității și a agențiilor de acreditare sau asigurare a calității în aplicarea standardelor și orientărilor europene privind asigurarea calității în acest domeniu. Reprezentanți ai autorităților naționale, sectorul învățământului superior, agenții de acreditare și asigurare a calității, împreună cu parteneri sociali, au fost invitați, la rândul lor, să înființeze un „Registru european al agențiilor de asigurare a calității” care ar permite instituțiilor de învățământ superior să aleagă dintre agențiile înscrise în registru o agenție potrivită cu necesitățile și profilul lor. Recomandarea a făcut apel, de asemenea, la statele membre pentru a oferi instituțiilor de învățământ superior posibilitatea de a cere să fie acreditate de agenții incluse în registru situate în afara propriei țări; la cooperare între agențiile de asigurare a calității pentru consolidarea încrederii reciproce;

și la accesul publicului la evaluările agențiilor. Recomandarea din 2006 a invitat Comisia să continue, în strânsă cooperare cu statele membre, să susțină cooperarea dintre instituțiile de învățământ superior, agențiile de acreditare și de asigurare a calității, autoritățile competente și alte organisme în domeniu și să prezinte rapoarte pe trei ani privind progresele înregistrate în dezvoltarea de sisteme de asigurare a calității în diferitele state membre și privind activitățile de cooperare la nivel european. Aceste rapoarte au fost întocmite în anul 2009 [COM (2009) 487 final], respectiv în anul 2014 [COM (2014) 29 final]. Recomandarea din 2009 subliniază importanța asigurării externe a calității, care poate consta în: evaluarea („auditarea”) calității unei anumite instituții de învățământ superior, a programelor sau a unităților acesteia; compararea calității pentru diferite instituții de învățământ superior într-un/intr-o domeniu/disciplină dat(ă) („analiză comparativă”); garantarea îndeplinirii anumitor „standarde” predefinite de calitate („acreditare”); acordarea de diferite mărci de calitate destinate, în mod obișnuit, să semnaleze înalta calitate sau „exceleța”. De asemenea, raportul accentuează importanța acreditării, a transparenței în procesul de asigurare a calității și a activității agențiilor naționale de asigurare a calității: „Agențiile naționale de asigurare a calității ar trebui să fie încurajate să dezvolte activități dincolo de frontiere și să solicite recunoașterea deciziilor lor în alte țări, de exemplu, prin intermediul convențiilor de recunoaștere reciprocă. Instituțiile de învățământ superior ar putea fi încurajate să folosească serviciile agențiilor înregistrate din afara țării lor. Ar putea fi necesar să se clarifice portabilitatea acreditării naționale în cadrul Spațiului european al învățământului superior și, de asemenea, problema asigurării calității pentru învățământul superior transfrontalier în cadrul Spațiului european al învățământului superior. Dată fiind importanța crescândă a cursurilor comune și cu diplomă dublă în Europa, ar putea fi utile principii clare pentru evitarea necesității acreditărilor multiple. Comisia susține dezvoltarea instrumentelor de transparență care completează asigurarea calității, mai ales a celor care oferă o viziune comparativă a instituțiilor de învățământ superior și a programelor acestora. Aceasta include studiul de fezabilitate mai sus menționat cu privire la un clasament universitar multidimensional și personalizat.” Raportul din 2014 al Comisiei Europene [COM (2014) 29 final] semnalează răspunderea și obligațiile în asigurarea calității pe care le au, pe de o parte, instituțiile de învățământ superior, iar, pe de altă parte, atât agențiile de evaluare, cât și autoritățile publice, astfel: „Instituțiile de învățământ superior dețin principala responsabilitate în ceea ce privește calitatea ofertei lor (stabilirea, monitorizarea și reînnoirea obiectivelor privind calitatea, prin asigurarea «internă» a calității). Ele sunt sprijinite de agenții externe care evaluează standardele de calitate prin evaluarea instituțiilor, acreditarea programelor sau prin realizarea unei analize comparative a performanței în raport cu alte instituții de învățământ superior (asigurarea «externă» a calității). Însă, autoritățile publice au obligația de a se asigura că atât calitatea instituțiilor individuale, cât și calitatea sistemului de învățământ superior în ansamblu corespund scopului propus. Existența unui cadru național și european de instrumente comune și de cooperare consolidează încrederea între sisteme. Mecanismele de asigurare a calității sunt, prin urmare, esențiale pentru a ajuta instituțiile și factorii de decizie să realizeze reformele cu succes.” Așadar, Comisia Europeană subliniază obligația autorităților publice de a acționa în sensul asigurării calității învățământului superior. În noiembrie 2012, Comisia Europeană a întocmit analiza pe țări „Rethinking Education” [SWD(2012)377 final], iar în ceea ce privește România, concluzia raportului a fost aceea că România se confruntă cu o provocare majoră în creșterea calității educației și formării profesionale și că problemele legate de calitatea învățământului și nepotrivirile dintre calificări și cerințele de pe piața forței de muncă afectează o mare parte din educația profesională și terțiară.

25. Totodată, se susține că încă din anul 2005 au fost adoptate Standardele și orientările europene de asigurare a calității în învățământul superior, care au fost revizuite în anul 2015. Rezoluția Parlamentului European privind Monitorizarea implementării procesului Bologna 2015 [P8_TA(2015)0107] din 28 aprilie 2015 subliniază, încă o dată, că „statele membre și toate instituțiile de învățământ superior care au aderat la SEIS sunt responsabile pentru asigurarea unei educații de calitate, care să răspundă provocărilor societale și economice, și subliniază necesitatea cooperării strânse între acestea în vederea atingerii obiectivelor stabilite în cadrul procesului de la Bologna”. De asemenea, în data de 30 mai 2017, Comisia Europeană a adoptat „O nouă agendă a UE pentru învățământul superior” [COM(2017) 247 final] în care învederează că „sunt esențiale studiile postuniversitare și formarea doctorală de înaltă calitate”, precum și că „Guvernele, în toate situațiile, joacă un rol esențial în crearea de stimulente și în stabilirea de obiective și de standarde de calitate pentru sistemul de învățământ superior în ansamblu”.

26. În acest context, Avocatul Poporului susține că actul normativ criticat încalcă dispozițiile art. 11 coroborate cu cele ale art. 148 din Legea fundamentală referitoare la obligația statului român de a-și îndeplini întocmai și cu bună-credință obligațiile asumate prin documentele internaționale la care este parte.

27. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) și ale art. 33 din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

28. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Cu privire la critica de neconstituționalitate extrinsecă referitoare la încălcarea art. 115 alin. (4) din Constituție arată că, prin elementele invocate în preambulul ordonanței de urgență, dezvoltate în cuprinsul notei de fundamentare, Guvernul a demonstrat, în sensul Deciziei Curții Constituționale nr. 919 din 6 iulie 2011, că măsurile în cauză nu sufereau amânare, neexistând vreun alt instrument legislativ ce ar fi putut fi folosit în vederea evitării rapide a consecințelor negative avute în vedere. Astfel, în luna august 2017 — perioadă de vacanță parlamentară, în contextul în care școlile doctorale urmau a-și pierde acreditarea la 1 octombrie 2017, Guvernul era constrâns să intervină pe calea delegării legislative pentru rezolvarea blocajului întâmpinat de școlile doctorale în ceea ce privește finalizarea studiilor de către studenții doctoranzi care și-au elaborat tezele de doctorat, dar și pentru organizarea concursurilor de admitere la studii universitare de doctorat pentru anul universitar 2017—2018, concursuri ce urmau a se desfășura în cursul lunii septembrie. În caz contrar, studenții-doctoranzi sau persoanele care aveau vocația de a dobândi o asemenea calitate ar fi suportat o serie de consecințe nefaste (inclusiv de natură financiară) care nu le erau imputabile. Din această perspectivă apare ca neîntemeiată critica autorului excepției potrivit căreia „nu se constată existența unui pericol public major care să nu poată fi evitat decât pe calea emiterii unei ordonanțe de urgență”. Totodată, este lipsită de fundament și afirmația în sensul că „nu poate fi reținut caracterul obiectiv al situației extraordinare, independent de voința Guvernului”, în condițiile în care evaluarea școlilor doctorale nu se realizează de către o entitate aflată în subordinea directă a Guvernului, ci de către ARACIS — instituție publică autonomă, de interes național — sau de către o altă agenție de asigurare a calității, din țară sau din străinătate, potrivit art. 158 alin. (4) din Legea nr. 1/2011. În concluzie, elementele configurate în nota de fundamentare și în preambulul ordonanței de urgență criticate sunt de natura acelora care vizează direct interesul public și constituie situații extraordinare a căror reglementare nu putea fi amânată, necesitând adoptarea de măsuri imediate, potrivit celor statuate în jurisprudența constantă a Curții Constituționale.

29. Referitor la pretinsa încălcare a art. 1 alin. (3)—(5) din Constituție privind principiul securității raporturilor juridice, principiul separației puterilor în stat, respectiv principiul supremației legii, Guvernul apreciază că instituția delegării legislative are un suport constituțional expres, fiind reglementată de art. 115 alin. (4) din Legea fundamentală. Recurgerea de către Guvern la această procedură de legiferare nu poate avea în niciun caz semnificația afectării principiului constituțional al separației puterilor în stat. De asemenea, prelungirea prin ordonanța de urgență a acreditării școlilor doctorale nu a fost de natură să genereze o instabilitate a raporturilor juridice, ci, dimpotrivă, a reușit să preîntâmpine o gravă afectare a interesului public. Au fost astfel create premisele legislative pentru continuarea desfășurării studiilor universitare de doctorat și în anul universitar 2017—2018. Deși Guvernul, prin Ministerul Educației Naționale, deține unele pârghii legale prin care monitorizează „respectarea reglementărilor privind organizarea și funcționarea învățământului superior, cercetarea universitară, managementul financiar, etica universitară și asigurarea calității în învățământul superior” — art. 216 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 1/2011, totuși, nu are prerogativă legală de evaluare a școlilor doctorale în vederea acreditării acestora.

30. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 11 și ale art. 148 alin. (2) din Constituție prin „nerespectarea normelor europene și internaționale privind asigurarea calității în învățământul superior”, Guvernul consideră că nu poate fi reținută vreo contradicție între soluțiile normative din cuprinsul ordonanței de urgență criticate și prevederile cu caracter principal din recomandările/rapoartele adoptate la nivelul Uniunii Europene, invocate de autorul excepției. În plus, raportarea nu este făcută la reglementări cu caracter obligatoriu din dreptul UE, autorul excepției invocând recomandări ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și rapoarte și agende ale Comisiei Europene. În consecință, nu este incidentă ipoteza normativă a art. 148 alin. (2) din Constituție care statuează prioritatea tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și a celorlalte reglementări cu caracter obligatoriu din dreptul UE, în raport cu dispozițiile contrare din legile interne. De altfel, cu privire la invocarea art. 148 alin. (2) și (4) din Constituție, Guvernul consideră că acestea nu sunt incidente în cauză, deoarece nu este îndeplinită condiția nivelului de relevanță constituțională, sens în care invocă Decizia Curții Constituționale nr. 668 din 18 mai 2011.

31. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au transmis punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

32. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

33. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017 privind modificarea art. VIII alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniile educației, cercetării, formării profesionale și sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 7 august 2017, cu următorul conținut: „**Articol unic.** — *Alineatul (3) al articolului VIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniile educației, cercetării, formării profesionale și sănătății, publicată*

în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.009 din 15 decembrie 2016, se modifică și va avea următorul cuprins:

«(3) Prin derogare de la prevederile art. 158 alin. (4) și (5) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, școlile doctorale își mențin acreditarea până la realizarea procesului de evaluare periodică, dar nu mai târziu de 1 octombrie 2019.»

34. Curtea constată că, ulterior sesizării sale, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2017 a fost aprobată cu o modificare prin Legea nr. 100/2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 383 din 4 mai 2018, având următorul conținut: „**Articol unic.** — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54 din 4 august 2017 privind modificarea art. VIII alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniile educației, cercetării, formării profesionale și sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 7 august 2017, cu următoarea modificare:

— **Articolul unic va avea următorul cuprins:**

«**Articol unic.** — Alineatul (3) al articolului VIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniile educației, cercetării, formării profesionale și sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.009 din 15 decembrie 2016, se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Prin derogare de la prevederile art. 158 alin. (4) și (5) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, școlile doctorale își mențin acreditarea până la realizarea procesului de evaluare periodică, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2019.»”

35. În opinia Avocatului Poporului, dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017 contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3), (4) și (5) privind statul de drept, principiul separației și echilibrului puterilor în cadrul democrației constituționale și principiul supremației legii, ale art. 11 privind dreptul internațional și dreptul intern, ale art. 115 alin. (4) și (5) privind regimul ordonanțelor de urgență ale Guvernului, precum și ale art. 148 alin. (2) privind integrarea în Uniunea Europeană.

36. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține mai întâi că, având în vedere modificarea legislativă intervenită după data sesizării Curții Constituționale, se ridică problema admisibilității excepției de neconstituționalitate sub aspectul condiției ca norma criticată să fie „în vigoare”, condiție de admisibilitate prevăzută de art. 33 coroborat cu art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992.

37. Analizând condițiile de admisibilitate a unei excepții de neconstituționalitate invocate direct de Avocatul Poporului, sub aspectul condiției ca norma criticată să fie „în vigoare”, prin Decizia nr. 64 din 9 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 145 din 27 februarie 2017, paragraful 45, Curtea a condiționat exercitarea controlului de constituționalitate, în temeiul art. 146 lit. d) teza a doua din Constituție, de existența în fondul activ al legislației a actului de reglementare primar criticat de Avocatul Poporului, așadar, implicit, a soluției legislative cuprinse în acesta; numai în măsura în care soluția legislativă a fost menținută, la data pronunțării Curții, în actul normativ criticat, acesta poate fi analizat pe fond în condițiile textului constituțional antereferit.

38. Având în vedere că, în prezenta cauză, soluția legislativă criticată de Avocatul Poporului a fost menținută prin modificarea adusă Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017, ulterior sesizării Curții Constituționale, prin Legea nr. 100/2018, termenul-limită de menținere a acreditării școlilor doctorale până la realizarea procesului de evaluare periodică fiind prelungit de la data de 1 octombrie 2019 la data de 31 decembrie 2019, și ținând cont de jurisprudența sa, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017, invocată direct de către Avocatul Poporului, îndeplinește condițiile de admisibilitate.

39. Înainte de a proceda la analiza propriu-zisă a criticilor de neconstituționalitate, Curtea reține că este necesară examinarea cadrului legislativ referitor la acreditarea școlilor doctorale, precum și a evoluției acestui cadru. Astfel, potrivit art. 4 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 642 din 20 iulie 2005, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare, „**Acreditarea organizațiilor furnizoare de educație și a programelor lor de studiu este parte a asigurării calității**”, iar, în conformitate cu alin. (2) al aceluiași articol, „**Acreditarea este acea modalitate de asigurare a calității prin care se certifică respectarea standardelor pentru funcționarea organizațiilor furnizoare de educație și a programelor lor de studii**”. De asemenea, potrivit art. 29 alin. (1) din același act normativ, „**Orice persoană juridică, publică sau privată, interesată în furnizarea de educație se supune procesului de evaluare și acreditare, în condițiile legii**”, iar, potrivit art. 29 alin. (4), „**Acreditarea presupune parcurgerea a două etape succesive: a) autorizarea de funcționare provizorie, care acordă dreptul de a desfășura procesul de învățământ și de a organiza, după caz, admiterea la studii; b) acreditarea, care acordă, alături de drepturile prevăzute la lit. a), și dreptul de a emite diplome, certificate și alte acte de studii recunoscute de Ministerul Educației și Cercetării și de a organiza, după caz, examen de absolvire, licență, masterat, doctorat.**”

40. Cu privire la școlile doctorale, prin art. 158 alin. (4) și (5) din Legea educației naționale nr. 1/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 18 din 10 ianuarie 2011, cu modificările și completările ulterioare, în forma anterioară intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 9/2018, s-au stabilit următoarele: „(4) Fiecare școală doctorală este evaluată individual, pentru fiecare domeniu în parte, în vederea acreditării. Evaluarea școlii doctorale se face pe baza performanței școlii doctorale și a capacității instituționale a IOSUD din care face parte școala doctorală. Evaluarea școlilor doctorale se face de către ARACIS sau de către o altă agenție de asigurare a calității, din țară sau străinătate, pe baza rapoartelor CNCS referitoare la calitatea cercetării și a rapoartelor CNATDCU referitoare la calitatea resurselor umane. Sistemul de criterii și metodologia de evaluare se stabilesc prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului, pe baza propunerilor comune ale ARACIS, CNCS și CNATDCU. Fiecare școală doctorală este evaluată periodic, din 5 în 5 ani. (5) Pe baza rezultatelor evaluării școlii doctorale, ARACIS sau agenția prevăzută la alin. (4) propune Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului acordarea sau, după caz, retragerea acreditării în vederea organizării de studii universitare de doctorat. Acreditarea în vederea organizării de studii universitare de doctorat se atestă prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului.” Prin articolul unic pct. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2012 privind modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 31 mai 2012, a fost introdus la art. 158 din Legea nr. 1/2011 alin. (4), cu următorul cuprins: „**Prin excepție de la prevederile alin. (4), până la finalul anului universitar 2012—2013, evaluarea școlilor doctorale se face de către ARACIS sau de către o altă agenție de asigurare a calității, din țară sau din străinătate. Sistemul de criterii și metodologia de evaluare se stabilesc prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului, pe baza propunerilor ARACIS. Fiecare școală doctorală este evaluată periodic, din 5 în 5 ani.**”

41. Ulterior, prin art. VIII alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniile educației, cercetării, formării profesionale și sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1009 din 15 decembrie 2016, s-au prevăzut următoarele: „**Prin derogare de la prevederile art. 158 alin. (4) și (5) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, școlile doctorale autorizate provizoriu sunt**

considerate acreditate începând cu data publicării prezentei ordonanțe de urgență în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la finele anului universitar 2016—2017”. Această soluție legislativă a fost prelungită prin dispozițiile criticate — articolul unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2017, astfel cum a fost aprobată prin Legea nr. 100/2018 — prin care s-a modificat art. VIII alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016, în sensul că „Prin derogare de la prevederile art. 158 alin. (4) și (5) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, școlile doctorale își mențin acreditarea până la realizarea procesului de evaluare periodică, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2019.”

42. Prin art. I pct. 10 din Ordonanța Guvernului nr. 9/2018 privind modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 744 din 28 august 2018, s-a modificat art. 158 din Legea nr. 1/2011, prevăzându-se următoarele: „La articolul 158, alineatele (4) și (4¹) se modifică și vor avea următorul cuprins:

«(4) Procesul de evaluare a studiilor doctorale, în vederea acreditării sau menținerii acreditării, după caz, cuprinde, obligatoriu, parcurgerea următoarelor etape, astfel:

a) evaluarea, în cadrul evaluării externe a IOSUD-ului, prevăzută de art. 13 lit. a)—c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare, a componentei organizatorice, denumită școală doctorală, organizată în condițiile art. 132 alin. (4) în cadrul IOSUD-ului;

b) evaluarea domeniilor de studii universitare de doctorat, în care sunt organizate programele de studii universitare de doctorat. Când un domeniu de studii universitare de doctorat este organizat de mai multe școli doctorale, din cadrul aceluiași IOSUD, evaluarea se realizează, o singură dată, la nivelul IOSUD.

(4¹) Procesul de evaluare prevăzut la alin. (4) se realizează de către ARACIS sau de către o altă agenție de asigurare a calității, din țară sau străinătate, înscrisă în EQAR. În activitatea de evaluare a școlilor doctorale, ARACIS cooperează și experți internaționali.»”

De asemenea, art. 158 din Legea nr. 1/2011 a fost completat cu alin. (4³), cu următorul cuprins: „Sistemul de criterii și metodologia de evaluare se stabilesc pe baza propunerilor ARACIS, prin ordin al ministrului educației naționale. Fiecare școală doctorală este evaluată, din 5 în 5 ani, în cadrul procesului de evaluare periodică a IOSUD-ului.”

43. Prin art. III pct. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 48/2018 privind drepturile elevilor școlarizați în unități de învățământ înființate în procesul de organizare a rețelei școlare și pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 499 din 18 iunie 2018, a fost completat art. 29 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 cu alin. (4¹)—(4³), cu următorul cuprins: „(4¹) Prin derogare de la prevederile alin. (4), acreditarea, în cazul programelor de studii universitare de masterat, organizate de universități acreditate, se realizează pe domenii de studii universitare de masterat, fără parcurgerea procedurii de autorizare de funcționare provizorie.

(4²) Prin derogare de la alin. (4), acreditarea, în cazul programelor de studii universitare de doctorat, organizate de universități acreditate în aceleași domenii de masterat acreditate conform alin. (4¹), se realizează pe domenii de studii universitare de doctorat, fără parcurgerea procedurii de autorizare de funcționare provizorie.

(4³) Prin derogare de la alin. (4), acreditarea, în cazul programelor de studii universitare de doctorat, organizate de Academia Română, se realizează pe domenii de studii universitare de doctorat, fără parcurgerea procedurii de autorizare de funcționare provizorie, cu îndeplinirea standardelor de calitate stabilite de ARACIS.”

44. În aplicarea acestor prevederi de lege a fost emis Ordinul ministrului educației naționale nr. 5.403/2018 privind stabilirea Metodologiei de evaluare a studiilor universitare de doctorat și a sistemelor de criterii, standarde și indicatori de performanță utilizați în evaluare, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 962 din 14 noiembrie 2018. Ulterior, acesta a fost abrogat prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 3.200/2019 privind Metodologia de evaluare a studiilor universitare de doctorat și a sistemelor de criterii, standarde și indicatori de performanță, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 176 din 5 martie 2019.

45. Referitor la critica de neconstituționalitate privind încălcarea dispozițiilor art. 115 alin. (4) și (5) din Constituție, Curtea reține, mai întâi, că aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017 prin Legea nr. 100/2018, ulterior sesizării sale, nu poate avea relevanță în examinarea constituționalității extrinseci a acestei ordonanțe de urgență a Guvernului, deoarece, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, aprobarea prin lege a unei ordonanțe de urgență a Guvernului nu poate acoperi un eventual viciu de neconstituționalitate extrinsecă al acesteia (a se vedea Decizia nr. 784 din 12 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 7 iulie 2009, Decizia nr. 1.008 din 7 iulie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 23 iulie 2009, Decizia nr. 14 din 18 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 266 din 15 aprilie 2011, sau Decizia nr. 738 din 19 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 690 din 8 octombrie 2012).

46. Referitor la condițiile de adoptare a unei ordonanțe de urgență a Guvernului, prin Decizia nr. 255 din 11 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 16 iunie 2005, Curtea a statuat că Guvernul poate adopta o ordonanță de urgență în următoarele condiții, întrunite în mod cumulativ: existența unei situații extraordinare; reglementarea acesteia să nu poată fi amânată; urgența să fie motivată în cuprinsul ordonanței. Sintagma „situații extraordinare” a fost analizată în jurisprudența Curții Constituționale, care, prin Decizia nr. 255 din 11 mai 2005, a reținut implicațiile deosebirii terminologice dintre noțiunea de „caz excepțional”, utilizată în concepția art. 114 alin. (4) din Constituție anterior revizuirii, și cea de „situație extraordinară”, arătând că, deși diferența dintre cei doi termeni, din punctul de vedere al gradului de abatere de la obișnuit sau comun căruia îi dau expresie, este evidentă, același legiuitor a simțit nevoia să o pună la adăpost de orice interpretare de natură să minimalizeze o atare diferență, prin adăugarea sintagmei „a căror reglementare nu poate fi amânată”, consacrand, astfel, *in terminis* imperativul urgenței reglementării. Prin aceeași decizie, Curtea a reamintit jurisprudența sa pronunțată anterior revizuirii Legii fundamentale, prin care a precizat că de esența cazului excepțional este caracterul său obiectiv, în sensul că „existența sa nu depinde de voința Guvernului care, în asemenea împrejurări, este constrâns să reacționeze prompt pentru apărarea unui interes public pe calea ordonanței de urgență” (Decizia nr. 83 din 19 mai 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 211 din 8 iunie 1998). Curtea a mai arătat, prin Decizia nr. 1008 din 7 iulie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 23 iulie 2009, că pentru îndeplinirea cerințelor prevăzute de art. 115 alin. (4) din Constituție este necesară existența unei stări de fapt obiective, cuantificabile, independente de voința Guvernului, care pune în pericol un interes public. Cât privește condiția urgenței, prevăzută de art. 115 alin. (4) din Constituție, prin Decizia nr. 421 din 9 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 30 mai 2007, Curtea Constituțională a statuat că „urgența reglementării nu echivalează cu existența situației extraordinare, reglementarea operativă putându-se realiza și pe calea procedurii obișnuite de legiferare”.

47. În cauză, Curtea constată că în preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017 se menționează că reglementarea criticată a fost adoptată din următoarele considerente: „Având în vedere faptul că neadoptarea, prin ordonanță de urgență, a acestor măsuri imediate și a reglementărilor pentru implementarea lor generează disfuncționalități majore cu efecte negative asupra bunei desfășurări a activităților din sistemul național de învățământ, dar și asupra diverselor categorii de beneficiari”, „ținând cont de nevoia de a asigura organizarea și funcționarea eficientă, performantă și predictibilă a sistemului național de educație, precum și de efectele perturbatoare produse de absența cadrului legislativ adecvat, aspecte care au consecințe grave”, „având în vedere nevoia urgentă de asigurare a calității și a condițiilor optime pentru desfășurarea procesului de învățământ în cadrul ciclului de doctorat în anul universitar 2017—2018, astfel încât studenții-doctoranzi să nu suporte o serie de consecințe care nu le sunt imputabile”, „având în vedere faptul că fără intervenția imediată a Guvernului școlile doctorale din România nu pot organiza examene de admitere la studii universitare de doctorat pentru anul universitar 2017—2018 și implicit, de finalizare a studiilor doctorale, după data de 1 octombrie 2017, fiind în imposibilitatea emiterii diplomelor și titlurilor universitare recunoscute de către Ministerul Educației Naționale, acestea două reprezentând atribute specifice ale acreditării, conform cadrului normativ în vigoare”.

48. De asemenea, în nota de fundamentare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017, se precizează că „În momentul de față, potrivit prevederilor legale, școlile doctorale au statutul de școli autorizate provizoriu, pierzându-și acreditarea la data de 1.10.2017. Luând în considerare faptul că instituțiile responsabile nu au respectat atribuțiile care le revin conform art. 158 alin. (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011 privind evaluarea școlilor doctorale, nerealizând aceste activități în ultimii 5 ani, se impune rezolvarea blocajului întâmpinat de școlile doctorale în ceea ce privește finalizarea studiilor de către studenții doctoranzi care și-au încheiat tezele de doctorat în condiții de legalitate. Blocajul identificat de către Ministerul Educației Naționale (MEN) a determinat necesitatea stringentă de asigurare a calității și a condițiilor optime pentru desfășurarea procesului de învățământ în cadrul ciclului de doctorat în anul universitar 2017—2018 în vederea asigurării bunei funcționări a sistemului național de învățământ. Fără intervenția Guvernului, însă, studenții-doctoranzi nu își vor putea susține examenul de finalizare a studiilor doctorale, aceștia suportând o serie de consecințe fără a fi responsabili de situația creată. De aceea, propunerile prezentului act normativ vin să deblocheze această situație și să evite potențialele consecințe financiare (economice) asupra studenților-doctoranzi înscriși în proiecte finanțate din Fondul Structural European (FSE) ale căror condiții nu le permit amânarea susținerii examenului de finalizare a studiilor doctorale, fără înapoierea contravalorii susținerii financiare primite în cadrul acestor proiecte”. Totodată, în nota de fundamentare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017, se precizează următoarele: „Caracterul urgent al prezentului act normativ este dat de acutizarea problemei privind acreditarea școlilor doctorale, având în vedere faptul că, fără intervenția imediată a Guvernului, școlile doctorale din România nu pot organiza examene de admitere la studii universitare de doctorat pentru anul universitar 2017—2018 și nici susțineri publice ale tezelor de doctorat finalizate, în consecință fiind în imposibilitatea emiterii diplomelor și titlurilor universitare recunoscute de către MEN, acestea două reprezentând atribute specifice ale acreditării, conform cadrului normativ în vigoare”.

49. În același sens, în nota de fundamentare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2016 (act normativ prin care s-a prevăzut că școlile doctorale autorizate provizoriu sunt considerate acreditate până la finele anului universitar 2016—2017), în ceea ce privește reglementarea activităților

desfășurate de către agențiile de asigurare a calității, din țară sau din străinătate, înregistrate în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR) pe teritoriul României, s-au precizat următoarele: „România și-a asumat prin semnarea Comunicatului Ministerial al Procesului Bologna de la București (2012) liberalizarea pieței asigurării calității în România, prin permiterea agențiilor listate în EQAR să își desfășoare activitatea pe teritoriul României, respectând legislațiile naționale în vigoare. România și-a reafirmat angajamentul pentru ducerea la îndeplinire a acestei asumări prin semnarea Comunicatului Ministerial al Procesului Bologna de la Yerevan (2015). Cu toate acestea, atunci când universitățile românești și-au exercitat dreptul legal de a contracta o agenție de asigurare a calității din străinătate, înscrisă în EQAR, în vederea evaluării externe, acestea s-au lovit de o serie de bariere care au evidențiat un vid legislativ cu privire la funcționarea acestor agenții pe teritoriul României.”

50. Aplicând jurisprudența Curții Constituționale referitoare la interpretarea art. 115 alin. (4) din Constituție la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2017, Curtea constată că aceasta a fost adoptată având în vedere că, în lipsa acestei reglementări, școlile doctorale cu statut de școli autorizate provizoriu și-ar fi pierdut acreditarea la data de 1 octombrie 2017, dată prevăzută de art. VIII alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016, potrivit căruia: „*Prin derogare de la prevederile art. 158 alin. (4) și (5) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, școlile doctorale autorizate provizoriu sunt considerate acreditate începând cu data publicării prezentei ordonanțe de urgență în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la finele anului universitar 2016—2017*”. Această pierdere a acreditării ar fi avut consecințe negative, perturbatoare atât pentru școlile doctorale, care nu ar mai fi putut organiza examene de admitere pentru anul universitar 2017—2018, cât și pentru studenții-doctoranzi, care și-ar fi finalizat tezele de doctorat în condiții de legalitate după data de 1 octombrie 2017. Or, aceste consecințe negative au fost generate de instituțiile cu competență în evaluarea școlilor doctorale, instituții care nu au respectat atribuțiile care le revin conform art. 158 alin. (4) din Legea nr. 1/2011, nerealizând aceste activități în ultimii 5 ani.

51. Curtea constată că, potrivit art. 158 alin. (4¹) din Legea nr. 1/2011, procesul de evaluare se realizează de către ARACIS sau de către o altă agenție de asigurare a calității, din țară sau din străinătate, înscrisă în EQAR, iar în activitatea de evaluare a școlilor doctorale, ARACIS cooptează și experți internaționali. Potrivit art. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005, pentru evaluarea externă a calității s-a înființat ARACIS, iar pe baza acordului ARACIS, evaluarea externă poate fi efectuată și de alte agenții autohtone sau internaționale. Cu privire la statutul acestei instituții, art. 16 din același act normativ prevede că „ARACIS este o instituție publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică și cu buget propriu de venituri și cheltuieli”.

52. Având în vedere acest cadru legislativ, din care rezultă că evaluarea în vederea acreditării sau a menținerii acreditării școlilor doctorale se realizează de către ARACIS sau de către o altă agenție de asigurare a calității, din țară sau din străinătate, înscrisă în EQAR, situația extraordinară invocată de Guvern pentru a justifica adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017 — constând în blocajul întâmpinat de școlile doctorale în ceea ce privește finalizarea studiilor de către studenții doctoranzi care și-au elaborat tezele de doctorat, dar și pentru organizarea concursurilor de admitere la studii universitare de doctorat pentru anul universitar 2017—2018, concursuri ce urmau a se desfășura în cursul lunii septembrie — nu a depins de voința Guvernului, care, în asemenea împrejurări, a fost constrâns să reacționeze prompt pentru apărarea interesului public al bunei desfășurări a activităților din sistemul național de educație.

53. De asemenea, Curtea reține că urgența a fost motivată corespunzător în cuprinsul ordonanței de urgență criticate. Astfel, în preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017 se menționează „nevoia urgentă de asigurare a calității și a condițiilor optime pentru desfășurarea procesului de învățământ în cadrul ciclului de doctorat în anul universitar 2017—2018, astfel încât studenții-doctoranzi să nu suporte o serie de consecințe care nu le sunt imputabile”, precum și faptul că „fără intervenția imediată a Guvernului școlile doctorale din România nu pot organiza examene de admitere la studii universitare de doctorat pentru anul universitar 2017—2018 și, implicit, de finalizare a studiilor doctorale, după data de 1 octombrie 2017”.

54. Pentru aceste considerente, Curtea reține că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2017 a fost adoptată cu respectarea prevederilor art. 115 alin. (4) din Constituție. **Curtea observă însă că o nouă prelungire a termenului de acreditare a școlilor doctorale, printr-o eventuală ordonanță de urgență a Guvernului, va pune în discuție atât caracterul extraordinar al situației care ar determina adoptarea acestei ordonanțe (fiind emise deja două ordonanțe de urgență prin care s-a prelungit termenul-limită de evaluare a școlilor doctorale), cât și urgența reglementării, în condițiile în care, potrivit Legii nr. 1/2011, evaluarea în vederea acreditării școlilor doctorale trebuia să se realizeze în 5 ani de la data intrării în vigoare a acestei legi, adică în anul 2016, termen care a fost prelungit cu încă 3 ani.**

55. În ceea ce privește încălcarea dispozițiilor art. 115 alin. (5) din Constituție, Curtea reține că, deși Avocatul Poporului a menționat în cererea de sesizare a Curții Constituționale aceste prevederi constituționale, nu a adus niciun argument pentru care acestea ar fi încălcate prin dispozițiile criticate. Prin urmare, Curtea nu poate analiza această critică de neconstituționalitate, fiind nemotivată.

56. **Cu privire la încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (4)** privind principiul separației și echilibrului puterilor în stat, Avocatul Poporului susține că puterea executivă nu și-a exercitat (prin organele de specialitate) atribuțiile directe în materie, dar, în schimb, a intervenit în sfera puterii legislative, uzând de instrumentul delegării — de două ori (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016, respectiv Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2017), prelungind autorizarea provizorie a școlilor doctorale cu doi ani, deși reglementările legale impun evaluarea periodică a acestora. În aceste condiții, poate fi reținută ingerința nejustificată a legiuitorului delegat în atribuțiile de legiferare ale Parlamentului, ceea ce contravine principiului constituțional al separației puterilor în stat.

57. Referitor la competența Guvernului de a adopta acte cu caracter normativ cu putere de lege, prin Decizia nr. 68 din 27 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 181 din 14 martie 2017, paragraful 73, Curtea a invocat jurisprudența sa, prin care a statuat că prevederile art. 61 alin. (1) teza a doua din Constituție conferă Parlamentului calitatea de unică autoritate legiuitoare a țării, iar, în virtutea acestui monopol legislativ, Parlamentul este singura autoritate publică ce adoptă legi. Conceptul de „lege” se definește prin raportare la două criterii: cel formal sau organic și cel material. Potrivit primului criteriu, legea se caracterizează ca fiind un act al autorității legiuitoare, ea identificându-se prin organul chemat să o adopte și prin procedura ce trebuie respectată în acest scop. Această concluzie rezultă din coroborarea dispozițiilor art. 61 alin. (1) teza a doua din Constituție, conform cărora „Parlamentul este [...] unica autoritate legiuitoare a țării”, cu prevederile art. 67, 76, 77 și 78, potrivit cărora Camera Deputaților și Senatul adoptă legi, care sunt supuse promulgării de către Președintele României și intră în vigoare la trei zile după publicarea lor în Monitorul Oficial al României, dacă în conținutul lor nu este prevăzută o altă dată ulterioară. Criteriul material are în vedere conținutul reglementării, definindu-se în

considerarea obiectului normei, respectiv a naturii relațiilor sociale reglementate, sub acest aspect Parlamentul având plenitudine de legiferare. La paragrafele 74 și 75 ale Deciziei nr. 68 din 27 februarie 2017, Curtea a reținut că, sub aspectul competenței de legiferare, relația dintre puterea legislativă și cea executivă se desăvârșește prin competența conferită Guvernului de a adopta ordonanțe de urgență în condițiile stabilite de art. 115 alin. (4)—(6) din Constituție. Astfel, ordonanța de urgență, ca act normativ ce permite Guvernului, sub controlul Parlamentului, să facă față unei situații extraordinare, se justifică prin necesitatea și urgența reglementării acestei situații care, datorită circumstanțelor sale, impune adoptarea de soluții imediate în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public. Pe lângă monopolul legislativ al Parlamentului, Constituția, în art. 115, consacră delegarea legislativă, în virtutea căreia Guvernul poate emite ordonanțe simple [art. 115 alin. (1)—(3)] sau ordonanțe de urgență [art. 115 alin. (4)—(6)]. Astfel, transferul unor atribuții legislative către autoritatea executivă se realizează printr-un act de voință al Parlamentului ori, pe cale constituțională, în situații extraordinare, și numai sub control parlamentar.

58. Având în vedere acestea, în cauză, nu se poate reține că emiterea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017 — prin care a fost menținută acreditarea școlilor doctorale până la realizarea procesului de evaluare periodică, dar nu mai târziu de 1 octombrie 2019 (și, ulterior, nu mai târziu de 31 decembrie 2019, prin Legea nr. 100/2018) — s-a făcut contrar prevederilor art. 1 alin. (4) din Constituție privind principiul separației puterilor în stat. Astfel, Guvernul și-a exercitat competența constituțională de a emite ordonanțe de urgență, potrivit art. 115 alin. (4)—(6) din Legea fundamentală, transferul unor atribuții legislative către autoritatea executivă realizându-se pe cale constituțională, în situații extraordinare, și numai sub control parlamentar. De altfel, ulterior sesizării Curții Constituționale, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2017 a fost aprobată cu o modificare prin Legea nr. 100/2018, prin care a fost menținută acreditarea școlilor doctorale până la realizarea procesului de evaluare periodică, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2019.

59. **Referitor la pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție**, Avocatul Poporului susține că, potrivit art. 118 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 1/2011, sistemul național de învățământ superior se bazează pe principiul asigurării calității. Evaluarea școlilor doctorale este prevăzută ca normă juridică imperativă printr-o lege organică, dar, cu toate acestea, de la intrarea în vigoare a Legii nr. 1/2011 și până în prezent, nu a fost realizată. Astfel, prin nerespectarea normelor legale imperative din domeniu sunt afectate principiul supremației legii și cel al securității raporturilor juridice.

60. Cu privire la aceste susțineri, Curtea reține că prin art. 3 lit. b) din Legea educației naționale nr. 1/2011, legiuitorul a consacrat, printre principiile care guvernează învățământul preuniversitar și superior, precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România, „*principiul calității*” — în baza căruia activitățile de învățământ se raportează la standarde de referință și la bune practici naționale și internaționale. De asemenea, art. 118 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 1/2011 prevede că sistemul național de învățământ superior se bazează pe principiul asigurării calității. Potrivit art. 216 alin. (1) din aceeași lege, „*Statul își exercită atribuțiile în domeniul învățământului superior prin intermediul Parlamentului, Guvernului și Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului*”, iar, potrivit alin. (2), „*Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului are următoarele atribuții principale: [...] c) monitorizează și verifică direct sau prin organisme abilitate în acest sens respectarea reglementărilor privind organizarea și funcționarea învățământului superior, cercetarea universitară, managementul financiar, etica universitară și asigurarea calității în învățământul superior.*” Prin art. 3 alin. (1)—(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației s-au

prevăzut, ca dispoziții generale, următoarele: „(1) *Calitatea educației este ansamblul de caracteristici ale unui program de studiu și ale furnizorului acestuia, prin care sunt îndeplinite așteptările beneficiarilor, precum și standardele de calitate.* (2) *Evaluarea calității educației constă în examinarea multicriterială a măsurii în care o organizație furnizoare de educație și programele acesteia îndeplinesc standardele și standardele de referință. Atunci când evaluarea calității este efectuată de însăși organizația furnizoare de educație, aceasta ia forma evaluării interne. Atunci când evaluarea calității este efectuată de o agenție națională sau internațională specializată, aceasta ia forma evaluării externe.* (3) *Asigurarea calității educației este realizată printr-un ansamblu de acțiuni de dezvoltare a capacității instituționale de elaborare, planificare și implementare de programe de studiu, prin care se formează încrederea beneficiarilor că organizația furnizoare de educație îndeplinește standardele de calitate. Asigurarea calității exprimă capacitatea unei organizații furnizoare de a oferi programe de educație în conformitate cu standardele anunțate. Aceasta este astfel promovată încât să conducă la îmbunătățirea continuă a calității educației*”. Potrivit art. 4 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005, „*Acreditarea este acea modalitate de asigurare a calității prin care se certifică respectarea standardelor pentru funcționarea organizațiilor furnizoare de educație și a programelor lor de studii*”, iar, potrivit art. 5 alin. (1) din același act normativ, „*Calitatea educației reprezintă o prioritate permanentă pentru orice organizație furnizoare de educație, precum și pentru angajații acesteia*”. Potrivit art. 29 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005, orice persoană juridică, publică sau privată, interesată în furnizarea de educație se supune procesului de evaluare și acreditare, în condițiile legii, iar, potrivit alin. (3) al aceluiași articol, „*În învățământul superior evaluarea și acreditarea se fac la nivelul structurilor instituționale pentru fiecare program din ciclul de licență, care duce la o calificare universitară distinctă. Programele specifice ciclurilor de studii de masterat și doctorat se supun evaluării externe, în vederea acreditării*”.

61. Cu privire la studiile universitare de doctorat, art. 158 alin. (1) și (2) din Legea nr. 1/2011 prevede următoarele: „(1) *Studiile universitare de doctorat reprezintă al III-lea ciclu de studii universitare și permit dobândirea unei calificări de nivelul 8 din EQF/CEC și din Cadru Național al Calificărilor. Acestea se desfășoară pe baza unui cod al studiilor universitare de doctorat, aprobat prin hotărâre a Guvernului.* (2) *Programele de studii universitare de doctorat se organizează în școli doctorale acreditate sau autorizate provizoriu. Școlile doctorale se pot organiza de către o universitate sau un consorțiu universitar ori de către consorții sau parteneriate care se stabilesc legal între o universitate sau un consorțiu universitar și unități de cercetare-dezvoltare. Universitățile, respectiv parteneriatele sau consorțiile organizatoare de una sau mai multe școli doctorale acreditate sau autorizate provizoriu constituie o instituție organizatoare de studii universitare de doctorat, denumită în continuare IOSUD, recunoscută ca atare de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, pe baza autorizării provizorii, a acreditării, respectiv a evaluării periodice.*” În ceea ce privește acreditarea școlilor doctorale, art. 158 alin. (5) din Legea nr. 1/2011 prevede că „*Pe baza rezultatelor evaluării școlii doctorale, ARACIS sau agenția prevăzută la alin. (4) propune Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului acordarea sau, după caz, retragerea acreditării în vederea organizării de studii universitare de doctorat. Acreditarea în vederea organizării de studii universitare de doctorat se atestă prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului.*”

62. Având în vedere acest cadru legislativ, Curtea reține că procesul de evaluare a studiilor doctorale, astfel cum este reglementat de Legea nr. 1/2011 și de Ordonanța de urgență a

Guvernului nr. 75/2005, ar trebui să se realizeze din 5 în 5 ani de către ARACIS (caz în care aceasta cooptează și experți internaționali) sau de către o altă agenție de asigurare a calității, din țară sau din străinătate, înscrisă în EQAR. Prin art. VIII alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016 s-a prevăzut o derogare temporară de la prevederile art. 158 alin. (4) și (5) din Legea nr. 1/2011, în sensul că școlile doctorale autorizate provizoriu sunt considerate acreditate până la finele anului universitar 2016—2017, iar, ulterior, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2017, astfel cum a fost aprobată prin Legea nr. 100/2018, această derogare temporară de la prevederile Legii nr. 1/2011 s-a prelungit până la 31 decembrie 2019. Astfel, în condițiile expuse în nota de fundamentare, faptul că Guvernul a prelungit termenul de menținere a acreditării școlilor doctorale până la evaluarea periodică, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2019, prin Ordonanța de urgență nr. 54/2017, emisă cu respectarea prevederilor constituționale și care, ulterior, a fost aprobată prin lege, nu poate conduce la concluzia că aceasta ar încălca principiul securității juridice sau pe cel al supremației legii.

63. **Referitor la critica de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 raportate la cele ale art. 148 alin. (2) din Constituție**, Curtea reține că autorul excepției susține că, în baza art. 165 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, art. 26 din Declarația universală a drepturilor omului, art. 14 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, au fost adoptate o serie de documente privind asigurarea calității în educație, respectiv în învățământul superior, prin care s-a făcut apel la statele membre pentru a oferi instituțiilor de învățământ superior posibilitatea de a cere să fie acreditate de agenții incluse în registru situate în afara propriei țări, la cooperare între agențiile de asigurare a calității pentru consolidarea încrederii reciproce și la accesul publicului la evaluările agențiilor și prin care au fost semnalate răspunderea și obligațiile în asigurarea calității pe care le au, pe de o parte, instituțiile de învățământ superior, iar, pe de altă parte, atât agențiile de evaluare, cât și autoritățile publice. Totodată, se invocă Rezoluția Parlamentului European privind Monitorizarea implementării procesului Bologna din 28 aprilie 2015.

64. Curtea reține că, potrivit art. 165 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, „*Uniunea contribuie la dezvoltarea unei educații de calitate, prin încurajarea cooperării dintre statele membre și, în cazul în care este necesar, prin sprijinirea și completarea acțiunii acestora, respectând pe deplin responsabilitatea statelor membre față de conținutul învățământului și de organizarea sistemului educațional, precum și diversitatea lor culturală și lingvistică*”. Aceste dispoziții consacră principiul calității educației, principiu reglementat și de art. 3 lit. b) din Legea nr. 1/2011, însă autorul excepției de neconstituționalitate se raportează la Recomandarea 98/561/CE a Consiliului privind cooperarea europeană în ceea ce privește asigurarea calității în învățământul superior și la Recomandarea 2006/143/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind promovarea cooperării europene în ceea ce privește asigurarea calității în învățământul superior. Prin această ultimă recomandare s-a făcut apel la introducerea unor sisteme interne de asigurare a calității alinate la standardele și orientările adoptate la Bergen în contextul Procesului de la Bologna, precum și la crearea unui registru european al agențiilor de asigurare a calității (EQAR). În recomandare li se solicită statelor membre să le permită instituțiilor de învățământ superior de pe teritoriul propriu să aleagă o agenție de asigurare a calității sau de a acreditate de pe lista EQAR potrivit cerințelor și profilului instituțiilor respective, cu condiția ca acest lucru să fie compatibil cu legislația națională sau să fie permis de către autoritățile naționale. De asemenea, autorul excepției de neconstituționalitate se raportează la o serie de rapoarte și analize ale Comisiei Europene în materia calității educației.

65. Referitor la critica de neconstituționalitate, Curtea reține că, în ceea ce privește interpretarea art. 148 din Constituție, prin Decizia nr. 668 din 18 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 487 din 8 iulie 2011, și prin Decizia nr. 921 din 7 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 673 din 21 septembrie 2011, a statuat că „folosirea unei norme de drept european în cadrul controlului de constituționalitate ca normă interpusă celei de referință implică, în temeiul art. 148 alin. (2) și (4) din Constituția României, o condiționalitate cumulativă; pe de o parte, această normă să fie suficient de clară, precisă și neechivocă prin ea însăși sau înțelesul acesteia să fi fost stabilit în mod clar, precis și neechivoc de Curtea de Justiție a Uniunii Europene și, pe de altă parte, norma trebuie să se circumscrie unui anumit nivel de relevanță constituțională, astfel încât conținutul său normativ să susțină posibila încălcare de către legea națională a Constituției — unica normă directă de referință în cadrul controlului de constituționalitate. Într-o atare ipoteză demersul Curții Constituționale este distinct de simpla aplicare și interpretare a legii, competență ce aparține instanțelor judecătorești și autorităților administrative, sau de eventualele chestiuni ce țin de politica legislativă promovată de Parlament sau Guvern, după caz.”

66. Aplicând aceste considerente de principiu la cauza de față, Curtea reține, în primul rând, că normele de drept european interpusse în cadrul controlului de constituționalitate celei de referință, consacrate de art. 148 alin. (4) din Constituție, sunt reprezentate de recomandări ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și de rapoarte și agende ale Comisiei Europene. Or, potrivit art. 148 alin. (4) din Constituție, *„Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actul aderării și din prevederile alineatului (2)”*, iar, potrivit art. 148 alin. (2) din Constituție, *„prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne”*. Prin urmare, întrucât raportarea — prin prisma art. 148 din Constituție — nu este făcută la reglementări cu caracter obligatoriu din dreptul Uniunii Europene, nu este îndeplinită prima condiție necesară pentru

folosirea unei norme de drept european în cadrul controlului de constituționalitate, astfel cum a fost consacrată în jurisprudența Curții Constituționale.

67. În ceea ce privește cea de-a doua condiție, și anume aceea ca norma de drept european interpusă în cadrul controlului de constituționalitate să se circumscrie unui anumit nivel de relevanță constituțională, astfel încât conținutul său normativ să susțină posibila încălcare de către legea națională a Constituției — unica normă directă de referință în cadrul controlului de constituționalitate, Curtea constată că nici această condiție nu este întrunită. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2017 vizează aspecte legate de procedura acreditării studiilor doctorale, aspecte care nu au în sine o relevanță constituțională, nefiind circumscrise principiilor și normelor fundamentale constituționale, cum ar fi, spre exemplu, cele care consacră drepturi, libertăți și îndatoriri fundamentale sau cele privind autoritățile publice reglementate de textele constituționale.

68. Având în vedere acestea, Curtea constată că nu sunt îndeplinite condițiile pentru folosirea unei norme de drept european în cadrul controlului de constituționalitate, astfel că nu poate fi primită critica de neconstituționalitate privind încălcarea dispozițiilor art. 148 din Constituție.

69. În final, **Curtea subliniază obligația legiuitorului de a reglementa un cadru normativ care să asigure calitatea învățământului superior, ca parte a învățământului, acreditarea fiind acea modalitate de asigurare a calității prin care se certifică respectarea standardelor pentru funcționarea organizațiilor furnizoare de educație și a programelor lor de studii. În acest scop, Curtea reține că o nouă prelungire a menținerii acreditării școlilor doctorale autorizate provizoriu, fără realizarea efectivă a evaluărilor prevăzute de Legea nr. 1/2011, evaluări reglementate în acord cu normele europene, este de natură a afecta însuși principiul calității învățământului, prevăzut atât la nivel european, cât și prin Legea nr. 1/2011 și consacrat în jurisprudența Curții Constituționale (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 2 din 4 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 136 din 23 februarie 2011, prin care Curtea a constatat că învățământul superior românesc se va face pe baza standardelor de calitate definite la nivel național și european).**

70. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului și constată că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2017 privind modificarea art. VIII alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniile educației, cercetării, formării profesionale și și sănătății sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Avocatului Poporului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 10 octombrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

ORDIN

privind conferirea Semnului onorific *În Serviciul Patriei* unor ofițeri, funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de ofițeri, și preoți militari

Având în vedere prevederile art. 1 și art. 4 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 573/2004 privind Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru ofițeri, funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de ofițeri, și preoți militari, cu modificările ulterioare,

în temeiul art. 7 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobată cu modificări prin Legea nr. 15/2008, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul afacerilor interne emite următorul ordin:

Art. 1. — La data de 1 decembrie 2019 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 15 ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și securității naționale, rezultate meritorii în îndeplinirea atribuțiilor și în pregătirea profesională, ofițerilor, funcționarilor publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de ofițeri, și preoților militari prevăzuți în anexa nr. 1*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — La data de 1 decembrie 2019 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 20 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și securității naționale, rezultate meritorii în îndeplinirea atribuțiilor și în pregătirea profesională, ofițerilor, funcționarilor publici cu statut special, cu

grade profesionale echivalente cu gradele de ofițeri, și preoților militari prevăzuți în anexa nr. 2*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 3. — La data de 1 decembrie 2019 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 25 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și securității naționale, rezultate meritorii în îndeplinirea atribuțiilor și în pregătirea profesională, ofițerilor, funcționarilor publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de ofițeri, și preoților militari prevăzuți în anexa nr. 3*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul afacerilor interne,
Marcel Ion Vela

București, 25 noiembrie 2019.
Nr. 140.

*) Anexele nr. 1—3 conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

ORDIN

privind conferirea Semnului onorific *În Serviciul Patriei* unor maiștri militari, subofițeri, soldați și gradați profesioniști și funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri

Având în vedere prevederile art. 1 și art. 4 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 574/2004 privind Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru maiștri militari, subofițeri, soldați și gradați profesioniști și pentru funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 7 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobată cu modificări prin Legea nr. 15/2008, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul afacerilor interne emite următorul ordin:

Art. 1. — La data de 1 decembrie 2019 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 15 ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și securității naționale, rezultate meritorii în îndeplinirea atribuțiilor și în pregătirea profesională, maiștrilor militari, subofițerilor, soldaților și gradaților profesioniști și funcționarilor publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri prevăzuți în anexa nr. 1*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — La data de 1 decembrie 2019 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 20 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și securității naționale, rezultate meritorii în îndeplinirea atribuțiilor și în pregătirea profesională, maiștrilor militari, subofițerilor, soldaților și gradaților profesioniști și funcționarilor publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri prevăzuți în anexa nr. 2*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 3. — La data de 1 decembrie 2019 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru 25 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și securității naționale, rezultate meritorii în îndeplinirea atribuțiilor și în pregătirea profesională, maiștrilor militari, subofițerilor, soldaților și gradaților profesioniști

și funcționarilor publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri prevăzuți în anexa nr. 3*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul afacerilor interne,
Marcel Ion Vela

București, 25 noiembrie 2019.
Nr. 141.

*) Anexele nr. 1—3 conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
AUTORITATEA PENTRU SUPRAVEGHEREA PUBLICĂ A ACTIVITĂȚII DE AUDIT STATUTAR

ORDIN

pentru modificarea Normelor privind acordarea vizei anuale pentru exercitarea activității de audit financiar, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 383/2019

În temeiul prevederilor art. 2 pct. 6, art. 20—29, art. 40, 44, 51, art. 58—60, art. 74, 75 și 76 din Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, având în vedere prevederile art. 77 alin. (2) și (3) din Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, ținând cont de prevederile Regulamentului (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei 2005/909/CE a Comisiei,

președintele Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar emite prezentul ordin.

Art. I. — Normele privind acordarea vizei anuale pentru exercitarea activității de audit financiar, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 383/2019, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 din 26 iunie 2019, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. **La articolul 17, alineatul (6) va avea următorul cuprins:**
„(6) Valabilitatea vizei anuale cu caracter temporar emise de către ASPAAS în anul 2019 se prelungește până la data emiterii de către ASPAAS a e-vizei, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2019. Conform condițiilor asumate la momentul acordării, auditorul financiar/firma de audit își asumă faptul că

neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la alin. (4) atrage desființarea retroactivă, prin îndeplinirea condiției rezolutorii sub care a fost eliberată de către ASPAAS, a vizei anuale cu caracter temporar de la momentul emiterii, auditorul financiar asumându-și consecințele legale ale desfășurării activității de audit financiar fără viză.”

2. **La articolul 17, alineatul (7) va avea următorul cuprins:**
„(7) Prin excepție de la prevederile art. 15 lit. d), pentru anul 2019, personalul BRAIFC va elabora și înainta președintelui ASPAAS raportul până la data de 30 ianuarie 2020.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar,
Cristiana Doina Tudor

București, 21 noiembrie 2019.
Nr. 623.

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

ORDIN**privind prospectul de emisiune a obligațiunilor de stat cu cupon denumite în euro lansate în luna noiembrie 2019**

În temeiul:

— art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare;

— Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare, al Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.470/2007, cu modificările și completările ulterioare;

— Regulamentului-cadru privind operațiunile de piață cu titluri de stat pe piața internă, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.245/2016, al Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 7/2016 privind piața primară a titlurilor de stat administrată de Banca Națională a României, al Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 12/2005 privind piața secundară a titlurilor de stat administrată de Banca Națională a României, cu modificările ulterioare, și al Convenției nr. 184.575/13/2005, încheiate între Ministerul Finanțelor Publice și Banca Națională a României,

ministrul finanțelor publice emite următorul ordin:

Art. 1. — În vederea finanțării deficitului bugetului de stat și refinanțării datoriei publice în luna noiembrie 2019 se aprobă prospectul de emisiune a obligațiunilor de stat cu cupon denumite în euro, în valoare nominală totală de 200.000.000 euro, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Direcția generală de trezorerie și datorie publică va duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul finanțelor publice,
Attila György,
secretar de stat

București, 25 noiembrie 2019.
Nr. 3.635.

ANEXĂ**PROSPECT DE EMISIUNE****a obligațiunilor de stat cu cupon denumite în euro lansate în luna noiembrie 2019**

Art. 1. — În vederea finanțării deficitului bugetului de stat și refinanțării datoriei publice în luna noiembrie 2019, Ministerul Finanțelor Publice anunță redeschiderea emisiunii de obligațiuni de stat cu cupon denumite în euro, cu următoarele caracteristici:

Cod ISIN(*)	Data licitației	Data emisiunii	Data scadenței	Maturitate inițială — Nr. de ani —	Maturitate reziduală — Nr. de ani —	Rata cuponului — % —	Dobânda acumulată — EUR/titlu —	Valoarea nominală totală — EUR —
ROE3GCPAFCP6	27.11.2019	29.11.2019	13.12.2023	5	4,04	1,00	48,08	200.000.000

(*) În conformitate cu prevederile Ordinului ministrului economiei și finanțelor nr. 2.231/2008, această serie se poate tranzacționa simultan pe piața secundară administrată de Banca Națională a României și pe piața reglementată administrată de Societatea Comercială „Bursa de Valori București” — S.A.

Art. 2. — Valoarea nominală totală a emisiunii de obligațiuni de stat cu cupon denumite în euro poate fi majorată prin redeschiderea ulterioară ale acesteia.

Art. 3. — Valoarea nominală individuală a unei obligațiuni de stat cu cupon denumite în euro este de 5.000 euro.

Art. 4. — Dobânda (cuponul) se plătește conform prospectului de emisiune aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 3.714/2018 privind prospectul de emisiune a obligațiunilor de stat cu cupon denumite în euro lansate în luna decembrie 2018, fiind determinată conform formulei:

$$D = VN * r / \text{frecvența anuală a cuponului (1)},$$

în care:

 D = dobânda (cupon); VN = valoarea nominală; r = rata cuponului.

Art. 5. — Metoda de vânzare este licitația și va avea loc la data menționată în tabelul de mai sus, iar adjudecarea se va efectua după metoda cu preț multiplu. Cotația de preț va fi exprimată sub formă procentuală, cu patru zecimale.

Art. 6. — Obligațiunile de stat cu cupon denumite în euro pot fi cumpărate de către dealerii primari, care vor transmite oferte atât în cont propriu, cât și în contul clienților, persoane fizice și juridice.

Art. 7. — (1) Ofertele de cumpărare sunt competitive și necompetitive.

(2) În cadrul ofertei de cumpărare competitive se vor indica elementele cuprinse în anexa nr. 6.3 la Normele Băncii Naționale a României nr. 1/2016 privind aplicarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 7/2016 privind piața primară a titlurilor de stat administrată de Banca Națională a României, cu modificările ulterioare.

(3) Numărul cotațiilor de preț nu este restricționat.

(4) Ofertele de cumpărare necompetitive pot fi depuse de persoane fizice și juridice, cu excepția instituțiilor de credit, așa cum sunt acestea definite în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, în calitate de clienți ai dealerilor primari.

(5) În cadrul ofertei de cumpărare necompetitive se vor indica elementele cuprinse în anexa nr. 5.2 la Normele Băncii Naționale a României nr. 1/2016 privind aplicarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 7/2016 privind piața primară a titlurilor de stat administrată de Banca Națională a României, cu modificările ulterioare. Se admit oferte de cumpărare necompetitive într-o pondere de 25% din totalul emisiunii anunțate. Oferta necompetitivă depusă de dealerul primar în contul unui singur client nu va putea depăși valoarea calculată prin aplicarea ponderii anterior menționate. Executarea acestora se va efectua la nivelul mediu ponderat al prețului la care s-au adjudecat ofertele competitive.

(6) Fiecare tranșă a ofertei de cumpărare competitive sau necompetitive va fi de minimum 5.000 euro.

Art. 8. — (1) Ofertele de cumpărare se transmit la Banca Națională a României, ce acționează în calitate de administrator al pieței primare și secundare a titlurilor de stat și al sistemului de înregistrare/depozitare, în ziua licitației în intervalul orar 10,00—12,00.

(2) Ședința de licitație începe după încheierea orarului de transmitere a ofertelor de cumpărare specificat la alin. (1).

Art. 9. — În funcție de necesitățile de finanțare și/sau de nivelul randamentului rezultat în urma licitației, Ministerul Finanțelor Publice își rezervă dreptul ca suma împrumutată aferentă unei serii să fie majorată, micșorată sau anulată.

Art. 10. — Rezultatul licitației se va stabili în aceeași zi la sediul Băncii Naționale a României de către Comisia de licitație constituită în acest scop și va fi dat publicității.

Art. 11. — Plata obligațiilor de stat cu cupon denumite în euro se va efectua la data emisiunii, până cel târziu la ora 15,00 — ora României, prin transferarea de către dealerul primar și/sau de către instituțiile de credit, așa cum sunt acestea definite în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, în calitate de clienți ai dealerilor primari, deținători înregistrați, în contul în euro al Băncii Naționale a României din sistemul TARGET2 (participant BIC: NBORROBUXXX), a sumei reprezentând costul obligațiilor de stat cu cupon denumite în euro aferent tranșelor adjudecate.

Art. 12. — Răscumpărarea obligațiilor de stat cu cupon denumite în euro se va efectua la data scadenței, prin creditarea conturilor corespondente în euro ale dealerilor primari și/sau ale instituțiilor de credit, așa cum sunt acestea definite în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, în calitate de clienți ai dealerilor primari, deținători înregistrați, comunicate oficial Băncii Naționale a României cu cel puțin două zile lucrătoare, anterior datei scadenței, cu suma reprezentând valoarea nominală a obligațiilor de stat cu cupon denumite în euro, inclusiv cuponul aferent acestora.

Art. 13. — Evenimentele de plată aferente obligațiilor de stat cu cupon denumite în euro se gestionează în conformitate cu Regulile Sistemului de înregistrare și decontare a operațiunilor cu titluri de stat — SaFIR.

Art. 14. — Dacă data la care trebuie efectuată una dintre plățile aferente titlului de stat este o zi de sărbătoare sau o zi nelucrătoare, plata se va face în următoarea zi lucrătoare, fără obligarea la dobânzi moratorii. Titlurile de stat care se regăsesc în această situație rămân în proprietatea deținătorului înregistrat și nu pot fi tranzacționate.

Art. 15. — Regimul fiscal al titlurilor de stat prevăzute la art. 1 este reglementat de legislația în vigoare.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

